

Panun rakinoita

Istuin iltana muuanna elokuvissa, niinkuin normaali-ihmisen siviilitapoihin kuuluu. Kiehtovana värinauhana vilahtelivat silmien ohj; "Lumpeenkukan" ihanaat maisemakuvat, auringonlasikut ja nousut, yön tunnelmalliset hämärit, kesäpäivän ihmeelliset poutahetket, "ikuinen kaupunki" tuttuine raunioineen ja kirkkoineen, "väriasteikko, jota ei voi kuvata, joka täytyy elää", kuten Elina Vaara eräässä Roomasta lähettämässään kirjoituksessa sanoo.

Niin, kaikkeakin tuota olisi vaikea kuvata, mutta kun se on kiinnitetty värimenetelmiin filminauhalle, niin katsoja sen todella elää. "Lumpeenkukka" samoin kuin sen "kaksoissisar", "Kultainen kaupunki", on todellinen taideteos, jolla vaikuttavuudessa

värittömien filmien historiassa on harvoja vertaisiaan, jokin "Ben Hur", jokin "Antonius ja Kleopatra" muistuu mieleen.

Ä propos viime mainittu! Muistelenkin viimeksi katselleeni elokuvia rintamalla, kaukaisella itä-Kannaksella, joskus viime kevätalvena. Rintamateattereilla oli oma hyvin tärkeä merkityksensä kaikista siviilivaikutteista eristettyjen sotilaiden viihdyttäjänä. Jcs ohjelmassa oli hyvä kuva, niin saattoivat miehet pyrystä ja pakkasessa suksia pitkätkin taipaleet teatteriin ja siellä hetken elettyään "kaiken unhoittain" palata takaisin etulinjan korsuunsa.

Teatterimme ohjelmistossa oli menenlaista filmiä. Sotafilmit eivät saavuttaneet suosiota, mutta sen tyylliset filmit kuin juuri mainittu "Antonius ja Kleopat-

ra", joka joistain vanhoista kätöistä yhtäkkiä ilmestyi joukkoomme, vetivät täyden huoneen. Tuntuu toisinaan omituiselta, kun suljettuaan oven jäljestään jo parin minuutin kuluttua oli unohtanut koko sen hetken ja eli edessä vaihtuvien kuvien harhauttamana jossain hyvin kaukana, tutussa Helsingissä, hermoja ja mielikuvitusta kiihoittavassa New Yorkissa, runollisessa Pariisissa tai aurinkoisessa Roomassa, mutta ennen kaikkea siviilissä.

Niinkuin nuoret "Backfischit" pimeässä huokaavat "oh" ja "ah", kun valkokankaalle ilmestyy tarpeeksi romanttinen ja pitkä suutelokohtaus niin saattoi ikävystynyt sotilaskin huoahtaa pimeyden turvin, kun hän edessänsä näki, että asunnot olivat siistejä ja mukavia, ruoka loistavaa, viinurit valmiina palvelemaan, naiset nuoria ja kauniita, kun hienoin valssi — Strauss ennen kaikkea oli suosiossa — hilveli rumpukalvoja. Niin paljon

kuin "yleisönosastoissa" lieneekin soimattu sinfoniaita myös rintamamiesten taholta, niin luulen melkein voivani sanoa, että noina iltoina oli joukossa hyvin monta miestä, jotka suunnattomasti nauttivat niistä jaloista sävelistä, joita hyvät filmit toivat mukanaan kenttäoloihin, aina salonkiangosta urkusäveliin, Straussista Bachiin.

Mutta saattoi sieltä pimeydestä kajahtaa hyvä vitsikin joskus. Niinkuin silloin, kun ahmimme henkeä pidätellen silminemme kuningatar Kleopatran ylellisen loisteliasta, itämaisen sadunomaista hovia, joka kuljetti pois Rooman hallitsijan — kaikki tämä prameushan oli rakennettu kaleerilaivaan. Kait suurenmoisia filmilavastuksia, mitä on suoritettu! Niin, kuului silloin pimeydestä majurin, kämppäkomeiluun taipuvaisen, ääni: Loistokorsu!

Hyväksyvä murina täytti salin.